

ANALIZA PRZEWOZÓW W POLSKICH PORTACH LOTNICZYCH W DRUGIM KWARTALE 2017 ROKU

Opracowanie: Departament Rynku Transportu Lotniczego

Warszawa, październik 2017 r.

SPIS TREŚCI

- Slajd 3-4 – Podsumowanie
- Slajd 5 – Przewozy pasażerskie łącznie
- Slajd 6 – Operacje pasażerskie łącznie
- Slajd 7 – Przewozy cargo
- Slajd 8 – Sezonowe zmiany przewozów
- Slajd 9 – Wyniki portów – porównanie ACI Europe
- Slajd 10 – Wyniki portów – indywidualne
- Slajd 11 – Przewozy krajowe i międzynarodowe – porównanie ACI
- Slajd 12 – Przewozy regularne
- Slajd 13 – Przewozy czarterowe
- Slajd 14 – RPKM, ASKM, LF narastająco – porównanie z danymi IATA
- Slajd 15 – RPKM, ASKM, LF kwartalnie
- Slajd 16 – Przewoźnicy – modele biznesowe
- Slajd 17 – Porównanie przewozów LCC i sieciowych
- Slajd 18-20 – Opisy wykresów
- Slajd 21 – Słowniczek

PODSUMOWANIE

W drugim kwartale 2017 roku na rynku, podobnie jak w poprzednich okresach, następowała kontynuacja pozytywnych trendów. W pierwszych miesiącach sezonu letniego doszło zarówno do zwiększenia liczby pasażerów, liczby operacji, jak i współczynnika wypełnienia miejsc. Polski rynek po raz kolejny odnotował lepsze wyniki od rynków europejskich i światowych. Wszystkie te wskaźniki wzrosły też łącznie w całym półroczu. Wyraźnie silny wzrost przewozów widać zarówno w ruchu regularnym oraz czarterowym, który powrócił do trendu wzrostowego po słabszym roku 2016. Ponownie bardzo dobre wyniki odnotowali przewoźnicy LCC, zwłaszcza Ryanair DAC i Wizz Air, którzy znacznie przyczynili się do wzrostu ruchu w polskich portach lotniczych. Również PLL LOT znacznie się rozwinął, utrzymując drugie miejsce pod względem ilości przewiezionych pasażerów w kwartale, a także drugi największy przyrost liczbowy pasażerów. Warto również wskazać, że w drugim kwartale większość portów odnotowała dodatnie dynamiki ruchu. Spadek wystąpił w przypadku lotnisk Bydgoszcz-Szwederowo i Łódź-Lublinek.

Przewozy pasażerskie w drugim kwartale 2017 roku oraz w całym półroczu w Polsce zwiększyły się o 17% w porównaniu z analogicznym okresem 2016 roku. Dobre wyniki ruchu pasażerskiego miały miejsce także przy wysokiej dynamice liczby operacji (+9%, tyle samo co w całym półroczu). W tym czasie zwiększyła się również średnia liczba pasażerów przypadających na rejs (z 111 do 119 pasażerów, z 106 do 113 pasażerów w półroczu), co było efektem zwiększenia średniej wielkości samolotu o ok. 4 miejsca (3 miejsca w ciągu pół roku) oraz współczynnika wypełnienia miejsc w samolocie o 3 p. p. (S/F wzrósł o prawie tyle samo p. p.) w stosunku do drugiego kwartału 2016 roku. Współczynniki te wzrosły również w całym pierwszym półroczu – LF o 3 p. p., a S/F o 4 p. p.

Dodatnią dynamikę odnotowały również przewozy towarowe realizowane na pokładach statków powietrznych (+10% względem drugiego kwartału 2016 r., +16% w skali pół roku).

Wyniki przewozów pasażerskich zanotowane przez polskie porty w pierwszym półroczu przewyższyły te zrealizowane przez europejskie porty zrzeszone w ACI Europe o 8 p. p. Analizując sytuację w poszczególnych grupach portów, lotnisko Chopina w Warszawie osiągnęło o 9 p. p. lepszy wynik od porównywalnych europejskich portów. Także porty regionalne (z uwzględnieniem lotniska Warszawa-Modlin) uzyskały wzrost wyższy o 2 p. p. w porównaniu do innych portów ACI obsługujących mniej niż 5 mln pasażerów rocznie. Ruch międzynarodowy w Polsce zanotował w tym czasie znacznie wyższą dynamikę ruchu (+16%) w porównaniu do przewozów międzynarodowych zrealizowanych przez porty ACI (+11%). Jeszcze lepsze wyniki odnotowano w przewozach krajowych (+28%), które kształtowały się na znacznie wyższym poziomie w porównaniu do portów ACI (5%).

PODSUMOWANIE

Liderem wzrostu pod względem ilościowym w drugim kwartale i całym półroczu było lotnisko Chopina w Warszawie. W dalszej kolejności w drugim kwartale wysokie wzrosty odnotowały też porty Kraków-Balice, Gdańsk im. L. Wałęsy oraz Katowice-Pyrzowice.

W ramach przewozów regularnych w drugim kwartale najpopularniejszym kierunkiem była Wielka Brytania, która po raz kolejny odnotowała także największe wzrosty ilościowe, a następnie Niemcy. Popularnymi miejscami były także Włochy, Norwegia i Hiszpania. Pozytywne trendy widać także w przewozach czarterowych, które po słabszym poprzednim roku ponownie odnotowują wysokie wzrosty. Najpopularniejszym kierunkiem w drugim kwartale była Grecja. Warto wskazać, że wzrosty przewozów nastąpiły w przypadku Egiptu (szczególnie Hurgada i Marsa Alam) czy Turcji. Oba rynki nieco się odbiły po istotnych spadkach notowanych w poprzednim roku, wynikających z zagrożeń atakami terrorystycznymi.

W obu kwartałach 2017 roku polski rynek odnotował wyższą dynamikę RPKM niż w przypadku liczby pasażerów, głównie za sprawą wydłużenia średniej długości odcinka o 41 km. W obu kwartałach dynamika ta była też wyższa od wyników Europy i świata prezentowanych przez IATA. W przypadku oferowania, mierzonego wskaźnikiem ASKM, dynamika na polskim rynku w pierwszym półroczu była także znacznie wyższa od wyników notowanych na rynku europejskim i światowym. Podobnie było ze współczynnikiem LF.

Podobnie jak w pierwszym kwartale, tak i w drugim doszło do niewielkiej zmiany struktury udziałów w rynku ze względu na model biznesowy przewoźnika lotniczego. O ile dynamika przewoźników sieciowych w całym półroczu wyniosła 14%, o tyle w przypadku LCC – 16%. Najwięcej pasażerów i największe wzrosty ilościowe wśród przewoźników LCC miały Ryanair DAC i Wizz Air. Dobre wyniki zanotował również easyJet. W przypadku przewoźników sieciowych najwięcej pasażerów obsłużył PLL LOT. Również pod względem ilościowym miał największe wzrosty. Oprócz PLL LOT największe wzrosty miały także Qatar Airways, Ukraine International Airlines i Air China. Warto wskazać, że to przewoźnicy czarterowi odnotowali w pierwszym półroczu najwyższe wzrosty przewozów (+41%) – w szczególności Enter Air i Small Planet Airlines.

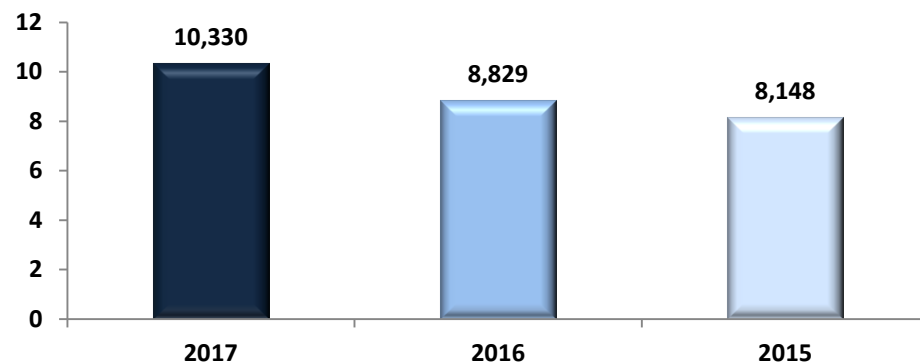
PRZEWOZY PASAŻERSKIE ŁĄCZNIE

Polskie porty lotnicze obsłużyły w drugim kwartale 2017 roku ponad 10 mln pasażerów (a ponad 17 mln w całym półroczu), co stanowi 17% wzrostu w stosunku do drugiego kwartału 2016 roku i podtrzymuje trend dynamiki z poprzedniego kwartału. Zwiększyła się też średnia długość odcinka lotu – o 42 km, czyli o 2 km więcej niż w pierwszym kwartale 2017 roku (w pierwszym półroczu długość odcinka lotu zwiększyła się o 41 km).

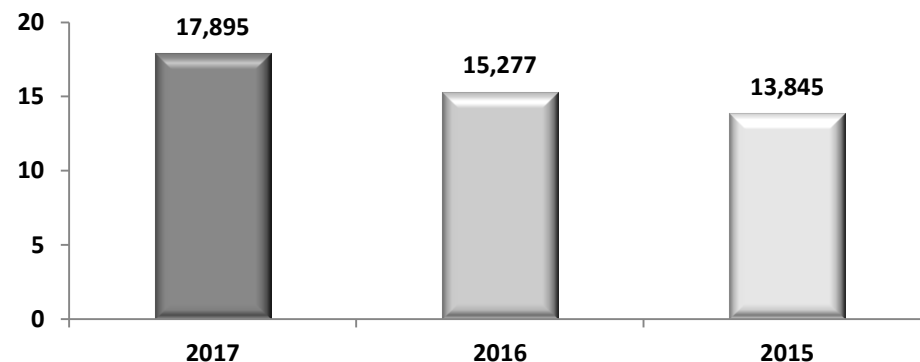
Do wzrostów doszło również w przypadku liczby operacji pasażerskich. W pierwszym kwartale (oraz w całym półroczu) wzrosły one o blisko 9% w stosunku do analogicznego okresu 2016 roku. Jest to jednak o 1 p. p. mniej niż dynamika wzrostu operacji w poprzednim kwartale.

W drugim kwartale tego roku znacząco wzrosło oferowanie. Liczba dostępnych miejsc pasażerskich wzrosła o 12% względem analogicznego okresu 2016 roku, co utrzymuje trend z poprzedniego kwartału. Podobny wynik otrzymano również w całym półroczu. W drugim kwartale 2017 roku doszło również do wzrostu współczynnika wypełnienia miejsc. Seat factor (S/F) wyniósł 85% (82% w półroczu), o 3 p. p. więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Load Factor (LF) wyniósł natomiast 87% (85% w półroczu), co stanowi wynik o 3 p. p. wyższy niż w drugim kwartale 2016 roku.

Liczba pasażerów (mln) – kwartał*

Liczba pasażerów (mln) – narastająco*

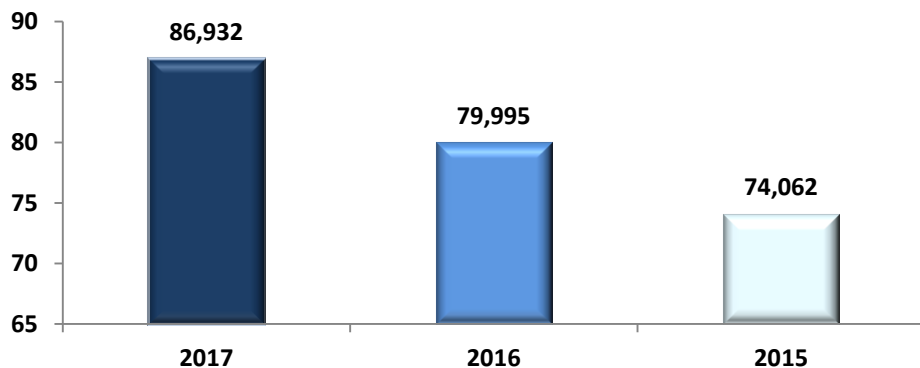

OPERACJE LOTNICZE ŁĄCZNIE

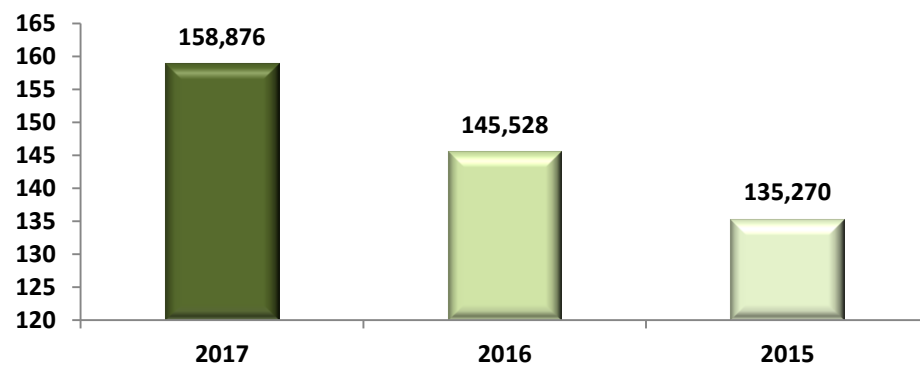
W drugim kwartale bieżącego roku doszło do zwiększenia średniej liczby pasażerów przypadających na rejs (o 8 pasażerów więcej w stosunku do drugiego kwartału 2016 roku). Wartość ta wyniosła 119 pasażerów, czyli aż o 13 pasażerów więcej niż w poprzednim kwartale (106 pasażerów na rejs). Wzrost tego wskaźnika nastąpił również w całym półroczu – 113 pasażerów w 2017 roku, podczas gdy w pierwszej połowie 2016 roku średnia liczba pasażerów na rejs wynosiła 106. Warto również wskazać, że w drugim kwartale roku bieżącego to przewoźnicy sieciowi zanotowali największy wzrost liczby pasażerów przypadających średnio na jedną operację, co odwraca trend z poprzednich kwartałów. Podczas gdy na pokładach samolotów przewoźników niskokosztowych podróżowało średnio o 5 pasażerów więcej, to w przypadku przewoźników sieciowych nastąpił w tym okresie wzrost o 6 pasażerów (o 2 pasażerów więcej niż w poprzednim kwartale). W całym półroczu to jednak przewoźnicy niskokosztowi odnotowali wyższy wzrost średniej liczby pasażerów – 7, w porównaniu do 5 pasażerów w przypadku przewoźników sieciowych.

Wyniki drugiego kwartału 2017 roku pokazują, że rynek wciąż szybko się rozwija. Od kwietnia do czerwca 2017 roku, dynamiki wzrostu liczby operacji pasażerskich kształtowały się odpowiednio na poziomie 8, 9 i 9%. Wysoką dynamikę wzrostu liczby operacji w tym czasie odnotowali przede wszystkim przewoźnicy niskokosztowi. W przypadku przewoźników niskokosztowych liczba operacji wzrosła w poszczególnych miesiącach drugiego kwartału o 16, 13 i 13%, a w przypadku przewoźników sieciowych zaledwie o 1, 4 i 4%, Bardzo duży wzrost operacji w tych miesiącach odnotowali przewoźnicy czarterowi – 38, 32 i 19%.

Liczba operacji (tys.) – kwartał*

Liczba operacji (tys.) – narastająco*

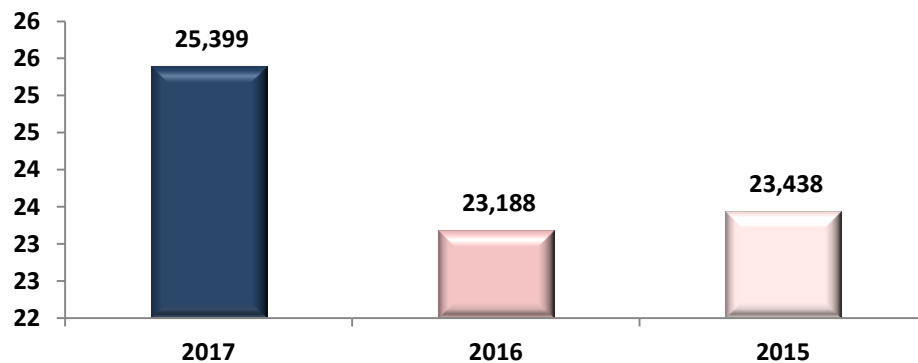

PRZEWOZY CARGO

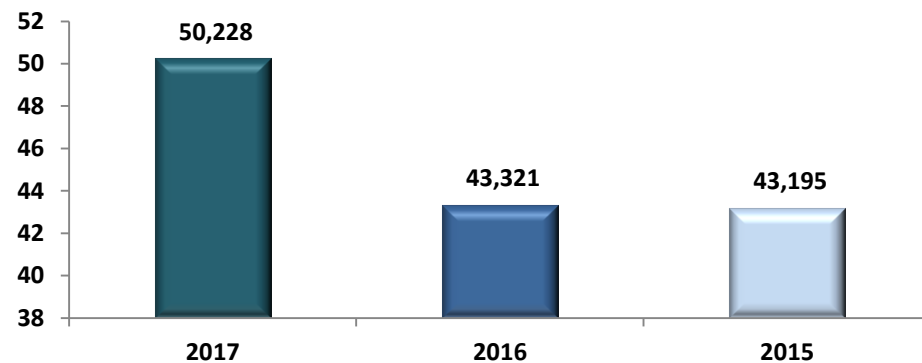
W drugim kwartale 2017 roku linie lotnicze przewiozły ponad 25 tys. ton cargo, co przekłada się na wzrost o blisko 10% w stosunku do pierwszego kwartału roku ubiegłego. W całym półroczu odnotowano wzrost w wysokości prawie 16%, na co wpłynął przede wszystkim dobry wynik w pierwszym kwartale tego roku. Najpopularniejszymi kierunkami, zarówno w przypadku eksportu, jak i importu, były Niemcy, Stany Zjednoczone i Zjednoczone Emiraty Arabskie – tak samo, jak w ubiegłym kwartale. Z kolei największe wzrosty ilościowe odnotowano w przypadku Kataru (+1505 ton), Korei Południowej (+679 ton) oraz Chin (+529 ton). Najwięcej, bo aż ponad 8 tys. ton, przewiózł PLL LOT. Drugi pod względem ilości przewiezionego cargo był DHL, a następnie UPS, co również pozostało niezmiennie względem poprzedniego kwartału. Jeżeli chodzi o ilościowe wzrosty w stosunku do roku poprzedniego, największym wzrostem mogą pochwalić się Qatar Airways (+1,5 tys. ton), PLL LOT (+1,4 tys. ton), a następnie Air China (+1 tys. ton).

Wśród portów po raz kolejny najwięcej cargo przewieziono z lub do portu im F. Chopina w Warszawie – ponad 20 tys. ton, co stanowi 79% całego cargo przewiezionego drogą lotniczą w Polsce w drugim kwartale. Port ten może się również pochwalić największym wzrostem ilościowym w stosunku do drugiego kwartału 2016 roku – o 2,6 tys. ton. Pod względem ilości przewiezionego cargo bardzo dobre wyniki odnotowało także lotnisko Katowice-Pyrzowice, które jednak odnotowało nieznaczny spadek w ilości przewiezionego cargo w stosunku do drugiego kwartału 2016 roku. Poza portem im F. Chopina w Warszawie, wzrost ilości przewiezionego cargo zanotował tylko port im. L. Wałęsy w Gdańsku – o 27%.

Wartość cargo „on board” (ton) – kwartał*

Wartość cargo „on board” (ton) – narastająco*

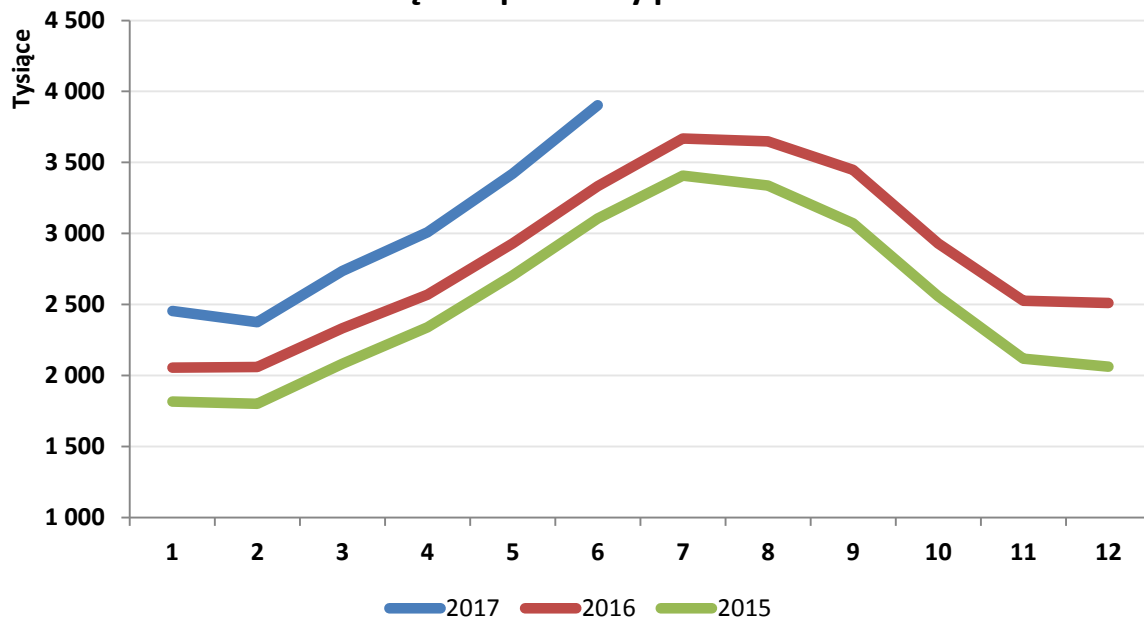

SEZONOWE ZMIANY PRZEWOZÓW

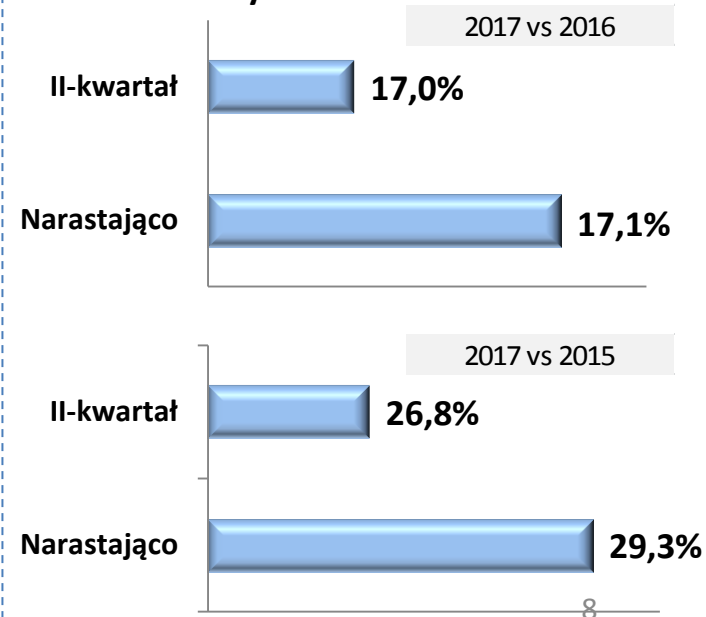
W drugim kwartale 2017 roku zaobserwowano 20% wzrost ruchu na rynku czarterowym w stosunku do analogicznego okresu 2016 roku. Pomiędzy poszczególnymi miesiącami dynamika (mierzona liczbą pasażerów) od kwietnia do czerwca względem analogicznych miesięcy poprzedniego roku była dodatnia i wyniosła odpowiednio 38, 27 i 15%. Warto tutaj przypomnieć, że ubiegły rok nie należał do udanych, jeśli chodzi o przewozy czarterowe. Szczególnie duże spadki odnotowano w pierwszym kwartale 2016 roku, ale drugi kwartał 2016 roku również przyniósł spadki w wysokości 11% względem 2015 roku. Drugi kwartał 2017 roku był lepszy od pierwszego i przyniósł wzrost, nawet w stosunku do 2015 roku. Porównując ten okres z 2017 i 2015 roku, możemy zaobserwować wzrost liczby przewiezionych pasażerów w ruchu czarterowym – o 7%. Podobnie w całym półroczu obserwujemy wzrost o 21% względem 2016 roku i blisko 5% względem 2015 roku, co pokazuje pozytywny trend w rozwoju ruchu czarterowego.

Pierwsze miesiące roku przyniosły ponownie znaczący wzrost w ruchu regularnym. Jego dynamika kształtowała się w kwietniu na poziomie 16%, w maju – 16%, a w czerwcu – 18%. Jak pokazują powyższe dane, zarówno przewozy regularne, jak i czarterowe, wpłynęły na wzrost liczby przewiezionych pasażerów w drugim kwartale i w całym półroczu 2017 roku.

Miesięczne przewozy pasażerskie

Dynamika ruchu*

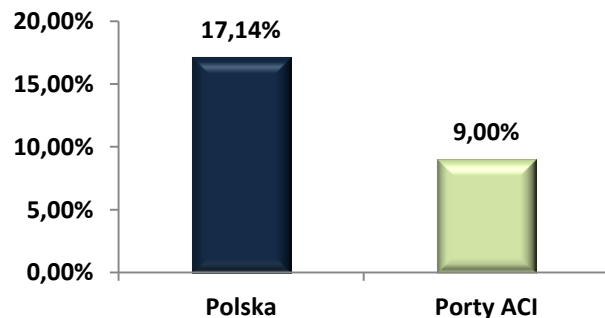
WYNIKI PORTÓW – PORÓWNANIE ACI EUROPE

W drugim kwartale 2017 roku dynamika ruchu w polskich portach lotniczych znacznie przewyższyła wyniki portów ACI (+8 p. p.). Ponadto, podobnie jak w poprzednich kwartałach, porty regionalne łącznie osiągnęły wynik lepszy od porównywalnych portów ACI (+2 p. p.). Wśród portów regionalnych (przy założeniu klasyfikacji uwzględniającej lotnisko Warszawa-Modlin) ponownie liderem wzrostów było lotnisko Kraków-Balice. Ruch w tym porcie wzrósł w drugim kwartale 2017 roku o 16%, co przełożyło się na ponad 213 tys. obsłużonych pasażerów więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, a w całym półroczu ponad 401 tys. pasażerów więcej (17% wzrostu). Gdańsk im. L. Wałęsy odnotował drugi najwyższy wzrost ilościowy w drugim kwartale roku (+183 tys., czyli 18% wzrostu w stosunku do drugiego kwartału 2016 roku). Porównywalny wynik osiągnęło lotnisko Katowice-Pyrzowice, które również obsłużyło w drugim kwartale 2017 roku o ponad 183 tys. pasażerów więcej (+23%) niż w tym samym okresie 2016 roku. Niewielkie spadki zanotowały tylko lotniska Łódź-Lublinek (spowodowane między innymi likwidacją połączenia Adria Airways do Amsterdamu) i Bydgoszcz-Szwederowo.

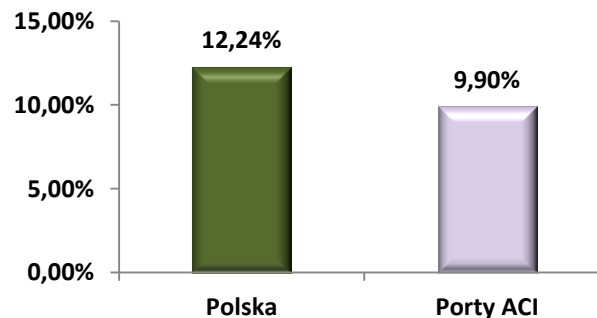
Na wyniki pozostałych portów wpłynęli głównie przewoźnicy niskokosztowi, w szczególności Ryanair DAC i Wizz Air, którzy łącznie w portach regionalnych zwiększyli przewozy o aż 500 tys. pasażerów w samym tylko drugim kwartale, a w całym półroczu – o 775 tys. pasażerów. Obaj przewoźnicy utrzymali w pierwszym półroczu 2017 roku taki sam udział w rynku jak w analogicznym okresie 2016 roku – 68%. W przypadku Ryanair DAC, największe wzrosty ilościowe w drugim kwartale zanotowano na trasach do/z Wielkiej Brytanii, Włoch i Portugalii. W przypadku Wizz Air były to trasy z/do Norwegii, Ukrainy i Holandii. Znaczne wzrosty zanotował również easyJet (razem z easyJet Switzerland), który przewiózł o blisko 49 tys. pasażerów więcej niż w drugim kwartale 2016 roku, głównie za sprawą nowych połączeń oraz zwiększonego oferowania z Krakowa.

Poprawiła się również sytuacja portów regionalnych obsługujących poniżej 1 mln pasażerów rocznie. W drugim kwartale 2017 roku większość tego typu portów w Polsce zanotowała wzrosty – za wyjątkiem portów Łódź-Lublinek oraz Bydgoszcz-Szwederowo. Taka sytuacja miała miejsce przede wszystkim za sprawą wzrostu oferowania Ryanair DAC, który przewiózł o 30 tys. pasażerów więcej niż w drugim kwartale ubiegłego roku oraz Wizz Air (+23 tys.). PLL LOT obsłużył z kolei o ponad 12 tys. pasażerów więcej na tego typu lotniskach. Łącznie liczba pasażerów na tych lotniskach wzrosła o 58 tys. w porównaniu do drugiego kwartału 2016 roku.

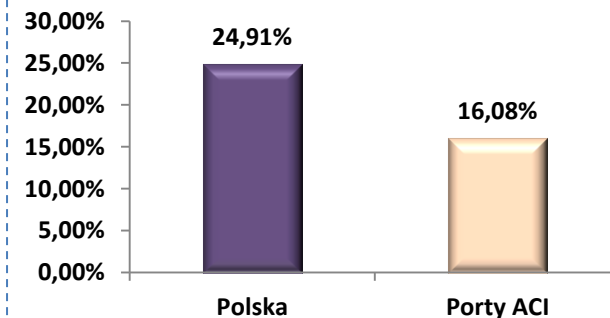
Dynamika całego rynku*

Dynamika portów regionalnych*

Dynamika WAW*

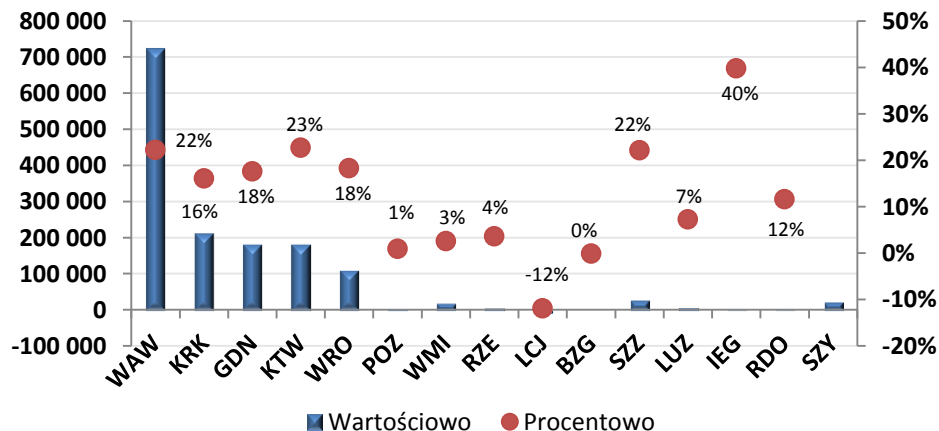

WYNIKI PORTÓW – INDYWIDUALNE

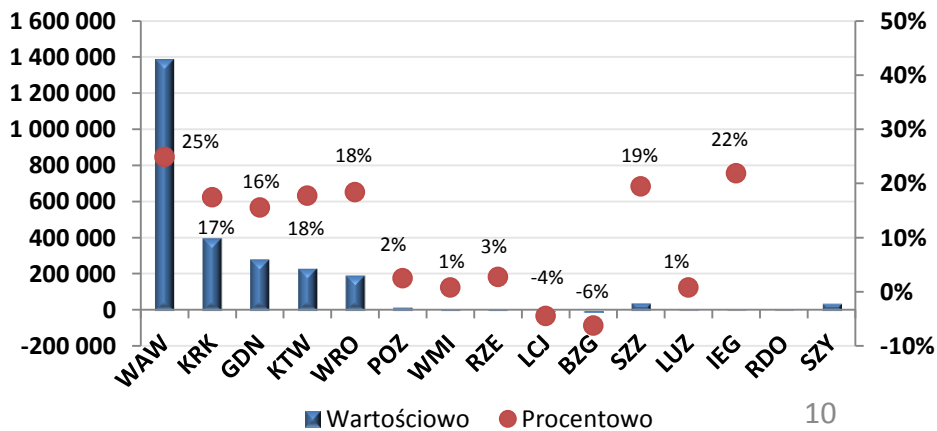
Warto również wspomnieć o dynamicznym rozwoju w drugim kwartale 2017 roku w portach regionalnych przewoźników czarterowych, takich jak Small Planet Airlines (+63 tys. pasażerów), Travel Service (+38 tys.) i tureckiego Corendon Airlines (+34 tys.). Nastąpił z kolei nieznaczny spadek dynamiki rozwoju linii sieciowych (z wyłączeniem PLL LOT) na lotniska regionalne, spowodowany ograniczeniem ruchu takich przewoźników jak Lufthansa (-19 tys. pasażerów, ograniczenie oferowania w Katowicach-Pyrzowicach, Gdańsku i wycofanie się z Lublina), zakończeniem lotów przez Alitalię (-10 tys. pasażerów), czy spadkami liczby pasażerów przewiezionych przez SprintAir i Adria Airways. Wzrost z kolei zanotowały KLM (+10 tys. pasażerów) i SAS (+7 tys.). PLL LOT zanotował w drugim kwartale 2017 roku w lotniskach regionalnych wzrost o 25 tys. pasażerów, a więc znacznie niższy niż w pierwszym kwartale, kiedy to przewiózł o 42 tys. pasażerów więcej niż w pierwszym kwartale 2016 roku.

Samo lotnisko Chopina w Warszawie wygenerowało w drugim kwartale 2017 roku 22% wzrostu ruchu pasażerskiego (25% w skali półrocznej), do czego przyczynił się zarówno ruch regularny (24% wzrostu i 705 tys. pasażerów więcej w porównaniu z drugim kwartałem ubiegłego roku), jak i, w mniejszym stopniu, ruch czarterowy (6% wzrostu i 19 tys. pasażerów więcej). Odnotowana dynamika była także wyższa (o blisko 9 p. p.) w stosunku do porównywalnych portów ACI (wykres na str. 9 – proszę zwrócić uwagę na różnicę w skali pomiędzy wykresami). Wpływ na to mieli zarówno przewoźnicy niskokosztowi (+37%), sieciowi (+16%), jak i czarterowi (+39%). Największy wzrost ilościowy na tym lotnisku w drugim kwartale zanotował PLL LOT, który otworzył nowe połączenia (m.in. do Los Angeles, Newark, Astany, Stuttgartu i Kaliningradu) i zwiększył oferowanie, dzięki czemu obsłużył o 260 tys. pasażerów więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. W porcie nadal dynamicznie rozwijał się Wizz Air (+79 tys. pasażerów), a przede wszystkim Ryanair DAC, który w czwartym kwartale 2016 roku przeniósł loty krajowe z lotniska Warszawa-Modlin. Gdyby porównać wyniki z drugiego kwartału 2017 tego przewoźnika na lotnisku Chopina w Warszawie z tymi z Modlina (z 2 kwartału 2016), czyli sprzed przeniesienia operacji, to liczba obsłużonych pasażerów wzrosła dwukrotnie. Spore wzrosty ilościowe w tym porcie mieli również Small Planet, Enter Air, Air China i Brussels Airlines. Największe spadki odnotowali przewoźnicy Norwegian Air Shuttle, Pegasus Airlines, Air Serbia i Lufthansa, którzy znacznie ograniczyli oferowanie na warszawskie lotnisko, a w przypadku Pegasus Airlines i Air Serbia, wycofali się z niego jeszcze w poprzednich kwartałach.

Zmiana przewozów pasażerskich – kwartał*

Zmiana przewozów pasażerskich – narastająco*

Źródło: ULC

* Prosimy zwrócić uwagę na różnicę w skali osi pionowej pomiędzy wykresami

PRZEWOZY KRAJOWE I MIĘDZYNARODOWE – PORÓWNANIE ACI

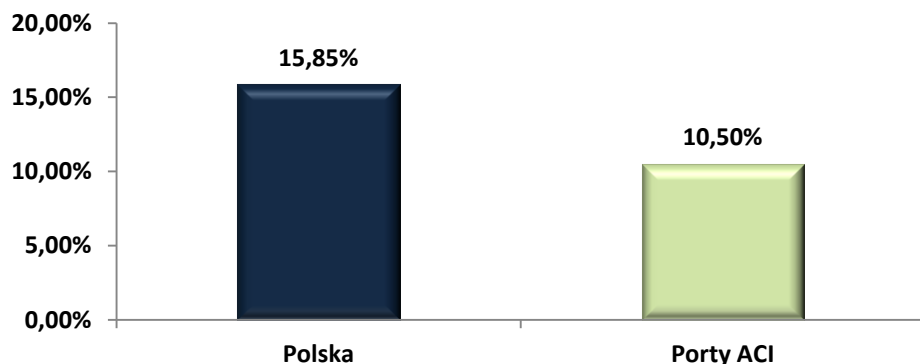
W drugim kwartale 2017 roku ruch międzynarodowy w Polsce zanotował znacznie wyższą dynamikę (+16%, tak samo w całym półroczu) w porównaniu do przewozów międzynarodowych zrealizowanych przez porty ACI (podobnie jak w ubiegłym kwartale). Liczba operacji w tym czasie wzrosła o ok. 9% (tak samo w całym półroczu). Do wzrostu w ruchu międzynarodowym przyczyniły się w szczególności przewozy regularne (+1,089 mln pasażerów w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego).

Liderem w przewozach międzynarodowych pozostaje od lat Ryanair DAC, który odnotował też największe wzrosty pod względem ilościowym (+332 tys. pasażerów). Duży wzrost w 2017 roku odnotował także Wizz Air (+243 tys.), a później PLL LOT (+241 tys.). Średnia wielkość samolotów zwiększyła się o 4 miejsca w stosunku do samego drugiego kwartału 2016 roku, a o 3 miejsca w całym półroczu. Oferowanie wzrosło o 12% w drugim kwartale i 11% w całym półroczu 2017 roku. Wskaźnik LF wyniósł 87%, a S/F 86%, co przełożyło się w obu przypadkach na wzrost o 3 p. p. w porównaniu z analogicznym okresem 2016 roku.

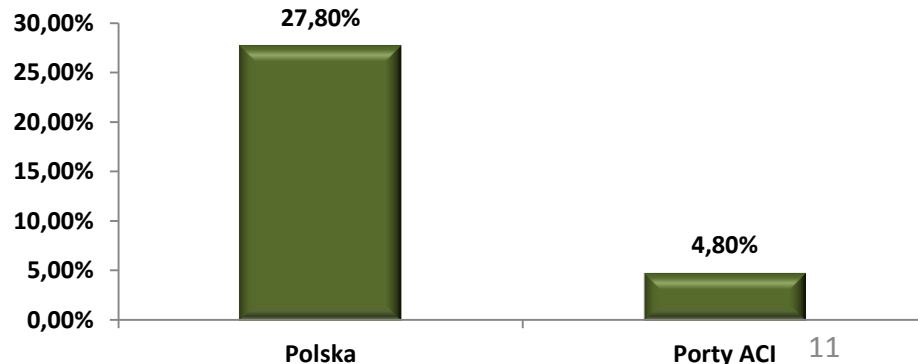
Dynamika przewozów krajowych w polskich portach lotniczych w drugim kwartale 2017 roku kształtowała się na znacznie wyższym poziomie niż w portach ACI. Polski rynek odnotował wzrost krajowych przewozów pasażerskich na poziomie 25% w samym drugim kwartale i 28% w półroczu. O 8% z kolei wzrosła liczba operacji w drugim kwartale i 11% w całym półroczu 2017 roku. Średnia wielkość samolotów w drugim kwartale, w porównaniu z analogicznym okresem 2016 roku, wzrosła o 6 miejsc (100 miejsc pasażerskich), a oferowanie wzrosło o 15%. Wskaźnik LF i SF wyniósł 79%, co dało w przypadku LF wzrost o 7 p. p., a S/F o 6 p. p. Liderem pod względem liczby przewiezionych pasażerów na rynku krajowym pozostał PLL LOT, który zanotował wzrost ilościowy o 44 tys. pasażerów w drugim kwartale 2017 roku (jest to wzrost mniejszy od odnotowanego w pierwszym kwartale, gdy przewoźnik przewiózł o 71 tys. pasażerów więcej niż w 2016 roku). Największy wzrost ilościowy w kwartale odnotował jednak Ryanair DAC (+205 tys. pasażerów), dzięki połączeniom pomiędzy Warszawą, a Gdańskiem, Wrocławiem i Szczecinem.

Warto również dodać, że ponownie, największe spadki w ruchu krajowym w drugim kwartale 2017 roku w odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku odnotował Sprint Air (-8 tys. pasażerów). Jest to przede wszystkim skutek wycofania się tego przewoźnika z portów Olsztyn-Mazury, Zielona Góra (PLL LOT przejął połączenie od marca 2017) i Kraków-Balice, a także zmniejszenia oferowania w Warszawie.

Przewozy międzynarodowe*

Przewozy krajowe*

Źródło: ULC i ACI

* Prosimy zwrócić uwagę na różnicę w skali osi pionowej pomiędzy wykresami

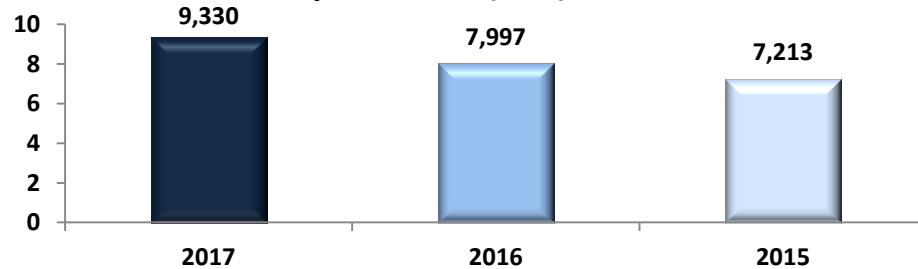
PRZEWOZY REGULARNE

Do największych wzrostów w ramach przewozów regularnych, tak w pierwszym jak i drugim kwartale, doszło w przypadku przewozów do/z Wielkiej Brytanii (także najpopularniejszy kierunek) oraz Włoch. W dalszej kolejności największe wzrosty ilościowe w drugim kwartale odnotowano w przypadku Hiszpanii, a następnie z/do Ukrainy i Portugalii. Za wzrost liczby pasażerów na tych kierunkach w dużej mierze byli odpowiedzialni przewoźnicy niskokosztowi. Wyjątek stanowiły przewozy na Ukrainę, gdzie do wzrostu przyczynił się w największym stopniu PLL LOT, choć i tym przypadku Wizz Air uzyskał równie dobre wyniki. Do największych spadków, zarówno w drugim kwartale, jak i pierwszym półroczu, doszło natomiast w przypadku przewozów z/do Serbii oraz Norwegii.

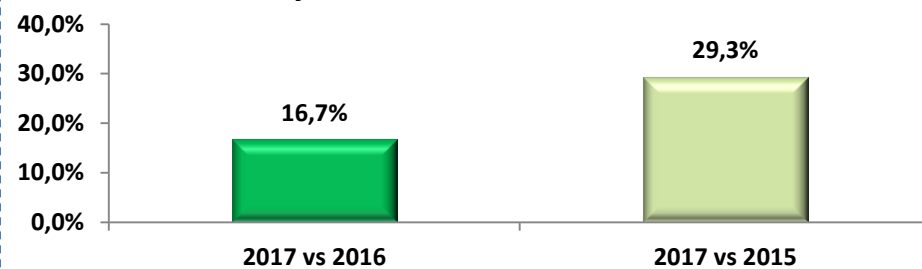
Należy podkreślić, że w drugim kwartale w większości portów lotniczych doszło do wzrostu przewozów. Wyniki dla całego półrocza również były bardzo dobre. Nieznaczne spadki w drugim kwartale zanotowały trzy porty. Największe spadki były w przypadku portu Poznań-Ławica, w związku z wycofaniem operacji z/do Glasgow, a następnie Łódź-Lublinek w wyniku zawieszenia połączenia Adria Airways z/do Amsterdamu oraz zmniejszenia oferowania do Monachium. Nieznaczne spadki odnotowało także lotnisko Bydgoszcz-Szwederowo.

Analizując rynek międzynarodowych przewozów regularnych warto zaznaczyć, że przewoźnicy LCC w pierwszym półroczu posiadali 63% udziałów w tego rodzaju przewozach (podobnie w drugim kwartale).

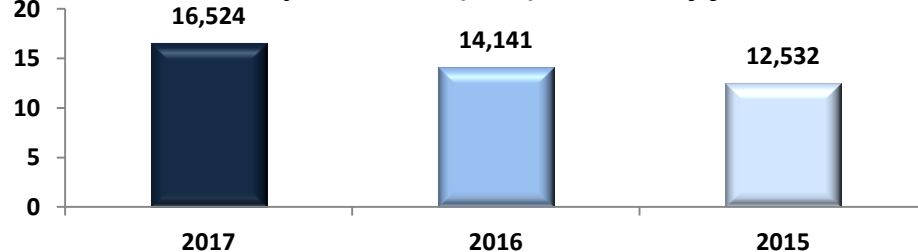
Liczba pasażerów (mln) – kwartał*

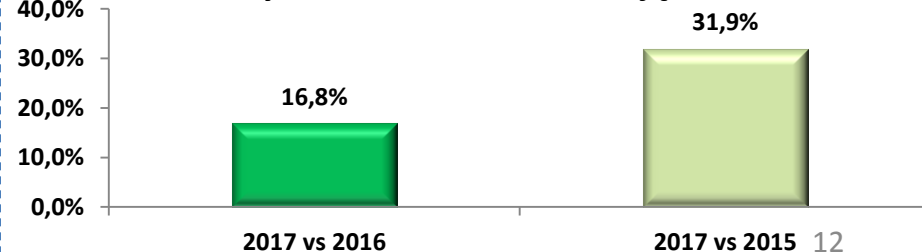
Dynamika ruchu – kwartał*

Liczba pasażerów (mln) – narastająco*

Dynamika ruchu – narastająco*

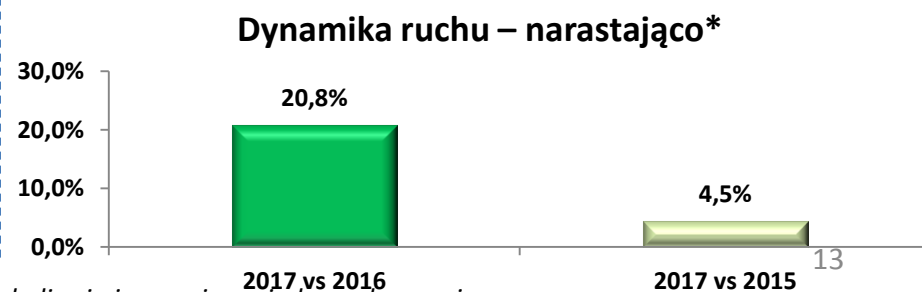
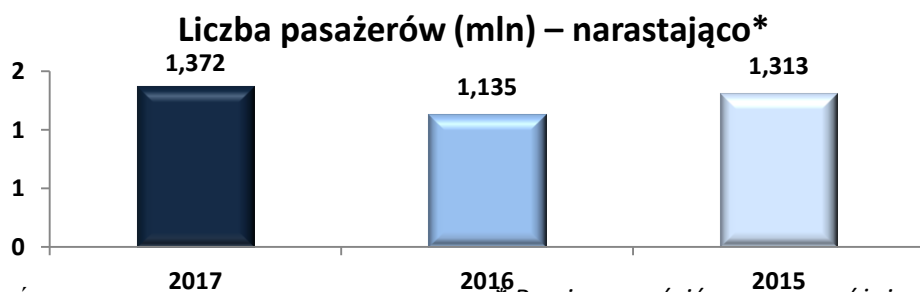
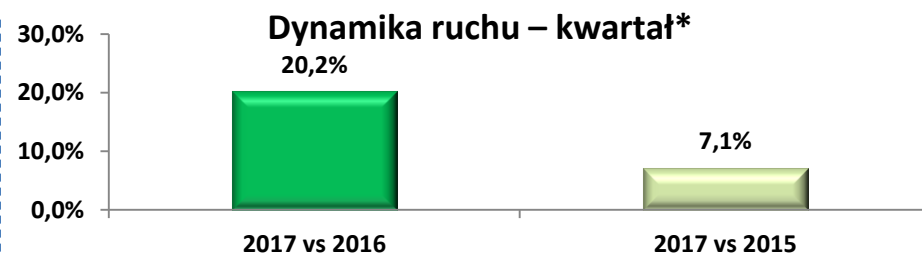
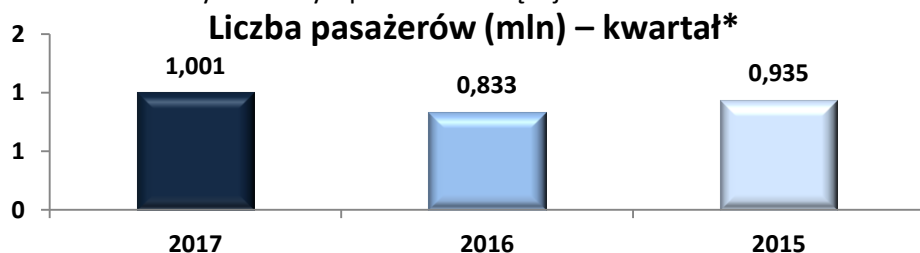
PRZEWOZY CZARTEROWE

W pierwszym półroczu 2017 roku polski rynek przewozów czarterowych obsłużył ponad 236 tys. pasażerów więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, co przełożyło się łącznie na 21% wzrost. Było to spowodowane wynikami zarówno z pierwszego (+23%), jak i drugiego kwartału 2017 roku (+21%).

W samym drugim kwartale ruch wzrósł o 170 tys. Na wyniki pierwszych trzech miesięcy sezonu letniego wpływ miało kilka równoległych czynników. Od lat najpopularniejszym kierunkiem w tym okresie jest Grecja, która odnotowała także najwyższy wzrost ilościowy (+54 tys.). Ponadto należy zauważyć, że ponownie popularnością zaczął cieszyć się Egipt (szczególnie Hurgada i Marsa Alam) oraz Turcja, które odnotowały drugi i trzeci najwyższy wzrost. Widać, że oba rynki nieco się odbiły po istotnych spadkach notowanych w poprzednim roku, wynikających z zagrożeń atakami terrorystycznymi. Należy jednak podkreślić, że w obu przypadkach nie udało się uzyskać nawet przybliżonych wyników do wartości notowanych, czy to w 2015 roku, czy w analogicznych okresach lat wcześniejszych. Największe, choć nieznaczne, spadki byłyby w przypadku Hiszpanii i Francji.

Analizując przewozy czarterowe w Polsce należy wspomnieć także o ofercie przewoźników LCC operujących także do portów wyspecjalizowanych w obsłudze ruchu turystycznego (np. Hiszpania, Malta, Włochy, Grecja). Tego typu ruch zwiększył się 1,2 krotnie. Liderem pod względem kierunków wakacyjnych pozostał Ryanair DAC, choć to Wizz Air odnotował największe wzrosty na tych kierunkach.

Znacznie większe zainteresowanie przewozami czarterowymi w drugim kwartale wpłynęło na wyniki wszystkich portów, w których ten ruch się odbywał. Wzrosty w przewozach zanotowało w największym stopniu lotnisko Katowice-Pyrzowice, a następnie lotnisko Chopina w Warszawie. Największy spadek odnotowano w porcie lotniczym Kraków-Balice oraz Szczecin-Goleniów. Wśród przewoźników, choć liderem na rynku w dalszym ciągu był Enter Air, to największe wzrosty ilościowe odnotował Small Planet Airlines, który, po znacznie słabszych wynikach z minionego roku i pierwszego kwartału, w drugim kwartale obsłużył o 117 tys. pasażerów więcej.

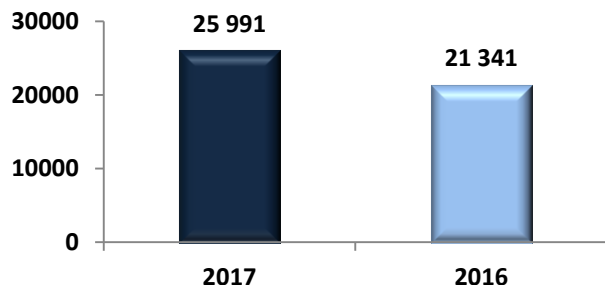

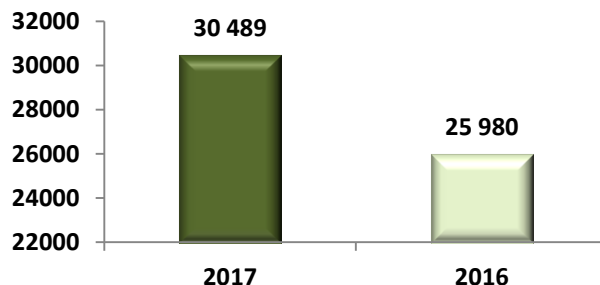
RPKM, ASKM, LF NARASTAJĄCO – PORÓWNANIE Z DANYMI IATA

W pierwszym półroczu polski rynek odnotował wyższą dynamikę RPKM w porównaniu do liczby pasażerów, głównie za sprawą wydłużenia średniej długości odcinka lotu o ok. 41 km. Co więcej, dynamika RPKM znacznie przewyższyła procentowe wyniki Europy i świata. Podobnie było w przypadku oferowania, mierzonego wskaźnikiem ASKM. Ostatecznie przewoźnicy zdołali osiągnąć wzrost RPKM przewyższający o przeszło 4 punkty procentowe wskaźnik ASKM. Wyższej dynamice przewozów pasażerskich nad oferowaniem towarzyszył tym samym wzrost współczynnika wypełnienia miejsc – o 3,1 punktu procentowego. Co ważne, przewoźnicy zdołali skuteczniej wypełnić samoloty na rynku polskim niż na rynku europejskim i światowym.

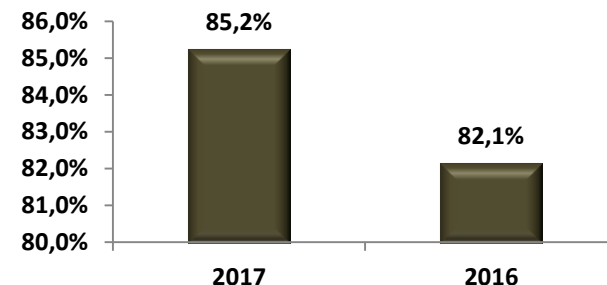
RPKM (mln) – narastająco*

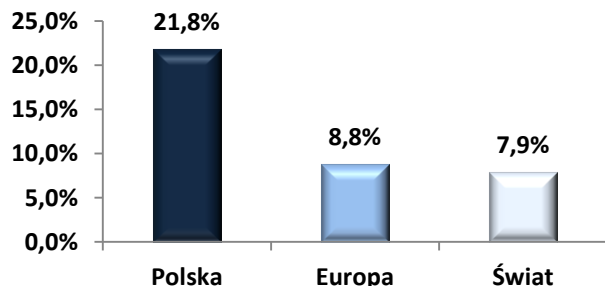
ASKM (mln) – narastająco*

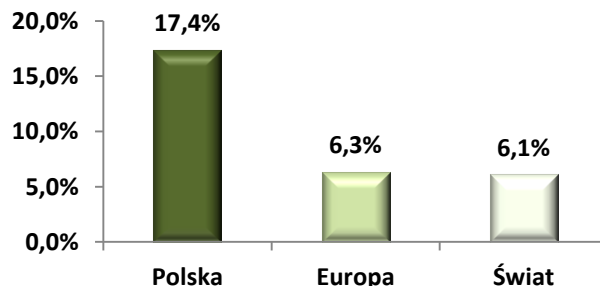
LF – narastająco*

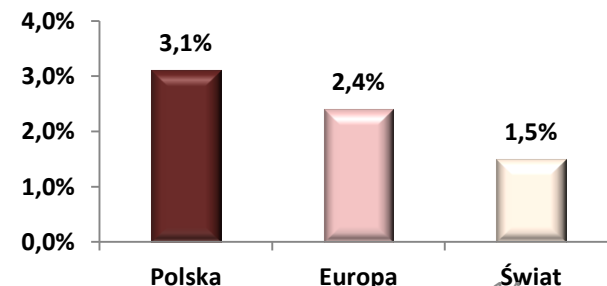
RPKM – narastająco*

ASKM – narastająco*

LF – narastająco*

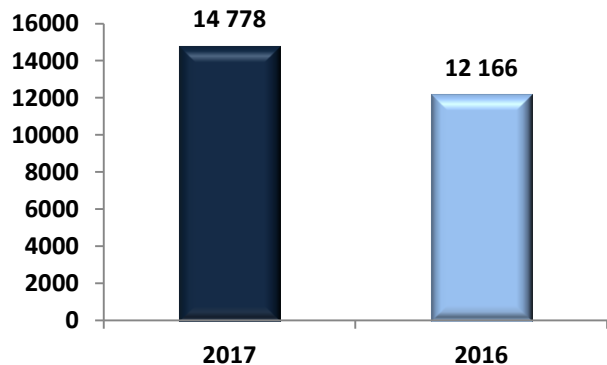

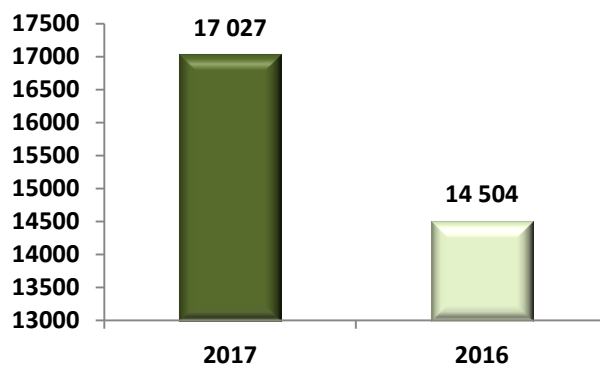
RPKM, ASKM, LF KWARTALNIE

W drugim kwartale 2017 roku dynamika wzrostu przewozów pasażerskich mierzona wskaźnikiem RPKM (+21%) przewyższyła dynamikę wzrostu oferowania (wskaźnik ASKM – 17%) o 4 punkty procentowych. W efekcie współczynnik LF wzrósł o 3 punkty procentowe w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Średnia długość odcinka wzrosła natomiast o ok. 42 kilometry, a średnia liczba miejsc w samolocie – o 4 miejsca.

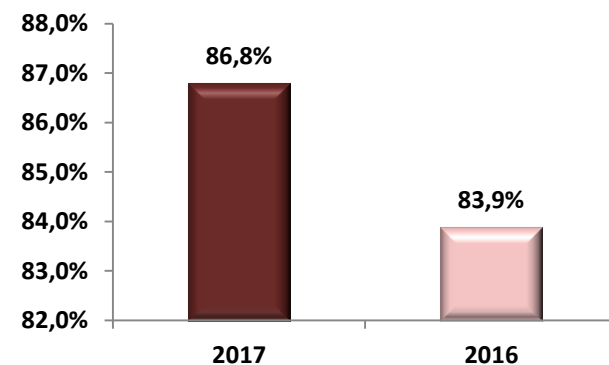
RPKM (mln) – kwartał*

ASKM (mln) – kwartał*

LF – kwartał*

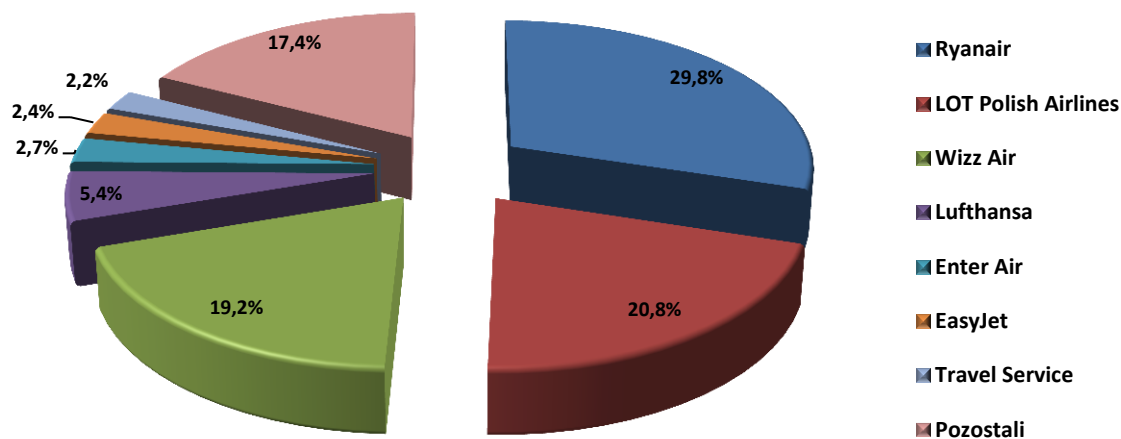

PRZEWOŹNICY – MODELE BIZNESOWE

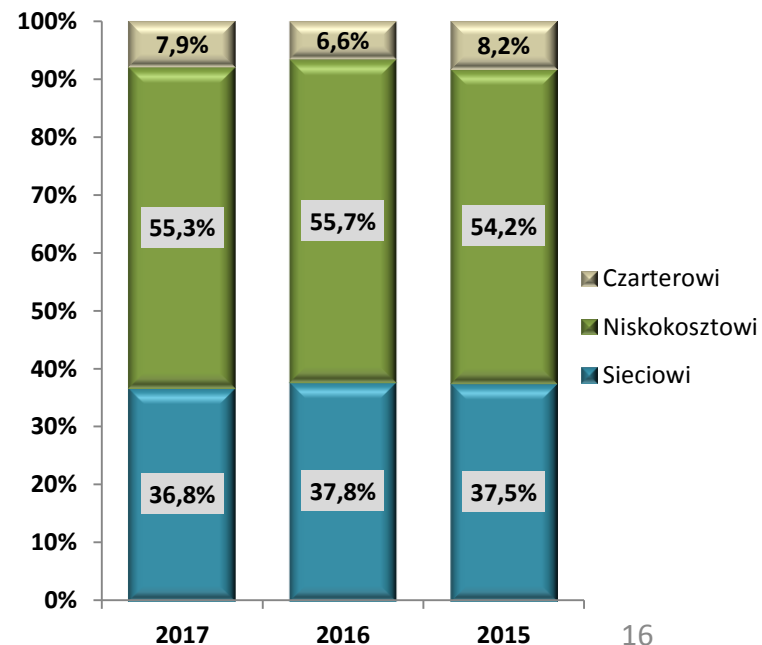
W pierwszym półroczu 2017 roku w Polsce doszło do niewielkiej zmiany struktury udziałów w rynku ze względu na model biznesowy przewoźnika lotniczego. Warto odnotować, że działo się to przy różnych dynamikach przewoźników reprezentujących różne modele biznesowe. Przewoźnicy niskokosztowi rozwijali się nieco bardziej dynamicznie (+16%) od swoich sieciowych konkurentów (+14%). Najwyższe jednak wzrosty odnotowali przewoźnicy czarterowi (+41%), którzy po słabszym 2016 roku znacznie poprawili swoje wyniki.

Wśród przewoźników, którzy zanotowali największe wzrosty na rynku w pierwszym półroczu, znaleźli się zarówno przewoźnicy sieciowi, niskokosztowi, jak i czarterowi. Największy, tj. 30% udział w rynku miał Ryanair DAC. Drugim przewoźnikiem pod względem udziału w rynku był PLL LOT. Obaj przewoźnicy osiągnęli też największe wzrosty ruchu. W dalszej kolejności pod względem udziału w rynku uplasował się Wizz Air. Warto również odnotować, że wysokie przyrosty ruchu odnotowali także: Enter Air, Small Planet Airlines, Travel Service oraz easyJet. Największe spadki wystąpiły w przypadku Pegasus Airlines, który zawiesił połączenia do/z Turcji, a także Lufthansa oraz Norwegian.

Udział w rynku wg. wielkości przewozów

Udział w rynku wg. modelu biznesowego

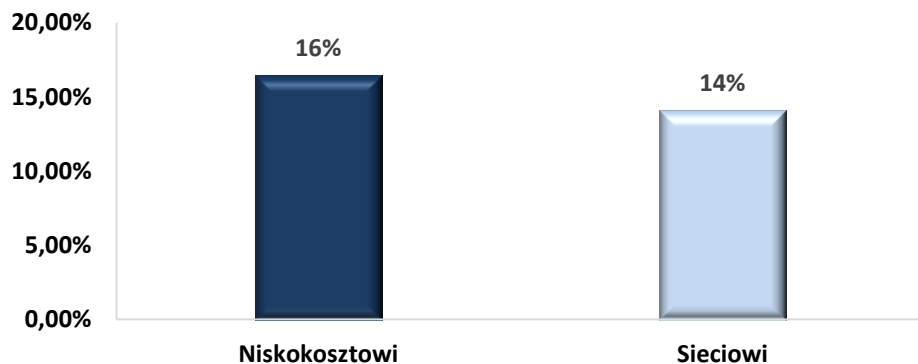
PORÓWNANIE PRZEWOZÓW LCC I SIECIOWYCH

Liderem wśród przewoźników niskokosztowych w pierwszym półroczu był Ryanair DAC. Przewoźnik ten obsłużył 911 tys. pasażerów więcej. Na taki wynik wpływ miało przede wszystkim otwieranie nowych tras z początkiem sezonu letniego (m.in. Faro, Neapol, Pescara, Treviso, Walencja), zwiększenie oferowania na niektórych istniejących już połączeniach, czy popularność połączeń o charakterze stricte turystycznym (tj. Cagliari, Malta, Korfu). Największy wzrost ilościowy ww. przewoźnik zrealizował na lotnisku Chopina w Warszawie, w związku z przeniesieniem w październiku minionego roku połączeń krajowych (do/z Gdańska i do/z Wrocławia) z Modlina (+358 tys. pasażerów) oraz otwarciem w marcu tego roku połączenia do/z Szczecina. Drugim liderem wzrostu wśród przewoźników LCC był Wizz Air. Przewiół on ponad 388 tys. więcej pasażerów niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, a największe wzrosty ilościowe zrealizował na lotniskach: Chopina w Warszawie oraz Katowice-Pyrzowice.

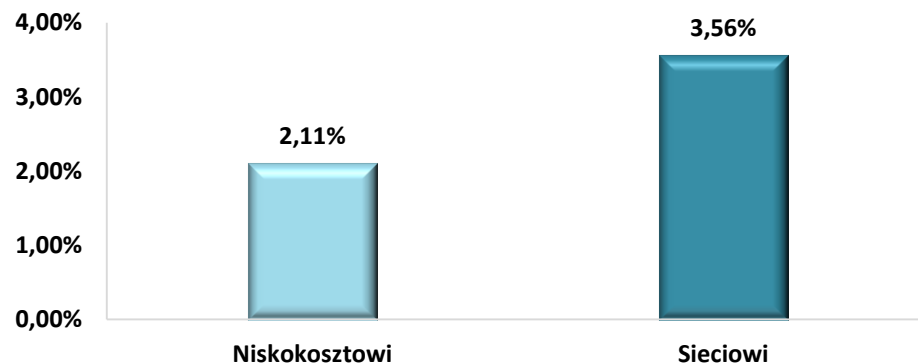
W przypadku przewoźników sieciowych, w drugim kwartale 2017 roku największy wzrost przewozów odnotował PLL LOT (+568 tys.). Podobnie jak poprzednich okresach, było to wynikiem znacznego zwiększenia oferowania. Warto dodać, że przewoźnik, oprócz otwarcia kilku połączeń europejskich (m.in. z Warszawy do Podgoricy, Puli czy Astany), w kwietniu zainaugurował nowe połączenia długodystansowe do Los Angeles oraz Newark. Drugi największy ilościowy przyrost przewozów w pierwszym półroczu 2017 roku uzyskała Qatar Airways, a następnie Ukraine International Airlines i Air China. Największe ilościowe spadki w pierwszym półroczu odnotowała natomiast linia Air Serbia, która zawiesiła z końcem roku operacje z lotniska Chopina w Warszawie do Belgradu oraz Lufthansa, w związku ze zmniejszeniem oferowania na niektórych trasach do Niemiec.

Wskaźnik S/F przewoźników niskokosztowych wzrósł w pierwszym półroczu o 2 p. p. (LF również wzrósł o 2 p. p.). Z kolei S/F i LF przewoźników sieciowych wzrósł o 4 p. p.

Porównanie dynamiki ruchu*

Porównanie zmian punktów procentowych LF*

OPISY WYKRESÓW

Slajd 5

- **Liczba pasażerów (mln) – kwartał** – wykres przedstawia łączną liczbę przewiezionych pasażerów w danym kwartale z uwzględnieniem 2 poprzednich lat
- **Liczba pasażerów (mln) – narastająco** – wykres przedstawia łączną liczbę przewiezionych pasażerów w minionych kwartałach wraz z uwzględnieniem analogicznych okresów z poprzednich 2 lat

Slajd 6

- **Liczba operacji (tys.) – kwartał** – wykres przedstawia łączną liczbę wykonanych operacji w danym kwartale z uwzględnieniem poprzednich 2 lat
- **Liczba operacji (tys.) – narastająco** – wykres przedstawia łączną liczbę wykonanych operacji w minionych kwartałach z uwzględnieniem analogicznych okresów z poprzednich 2 lat

Slajd 7

- **Ilość cargo (tys. ton) – kwartał** – wykres przedstawia ilość przewiezionego cargo w danym kwartale z uwzględnieniem poprzednich 2 lat
- **Ilość cargo (tys. ton) – narastająco** – wykres przedstawia ilość przewiezionego cargo w minionych kwartałach z uwzględnieniem analogicznych okresów z poprzednich 2 lat

Slajd 8

- **Miesięczne przewozy pasażerskie** – wykres porównuje miesięczne rozłożenie ruchu pasażerskiego w poszczególnych latach w polskich portach lotniczych
- **Dynamika ruchu** – wykres przedstawia zmiany zachodzące w danym kwartale oraz w minionych kwartałach w porównaniu z rokiem poprzednim, a także w porównaniu do wyników dwa lata wstecz

Slajd 9

- **Dynamika całego rynku** – wykres porównuje łączną dynamikę ruchu we wszystkich polskich portach lotniczych z europejskimi portami zrzeszonymi w ACI
- **Dynamika portów regionalnych** – wykres porównuje łączną dynamikę ruchu w portach regionalnych Polski i portów regionalnych zrzeszonych w ACI (obsługujących rocznie poniżej 5 mln pasażerów)
- **Dynamika WAW** – wykres porównuje dynamikę ruchu w Warszawie z porównywalnymi portami zrzeszonymi w ACI (porty wybrane dla celów porównań z Portem Chopina w Warszawie: Ateny, Belgrad, Bratysława, Bukareszt, Helsinki, Lizbona, Podgorica, Praga, Ryga, Sarajewo, Skopje, Sofia, Tallinn, Tirana, Tuluza, Wilno, Zagrzeb)

OPISY WYKRESÓW – CD.

Slajd 10

- **Zmiana przewozów pasażerskich – kwartał** – wykres przedstawia liczbową różnicę w przewozach pasażerskich oraz ich dynamikę w polskich portach lotniczych w ruchu krajowym i międzynarodowym w danym kwartale
- **Zmiana przewozów pasażerskich – narastająco** – wykres przedstawia liczbową różnicę w przewozach pasażerskich oraz ich dynamikę w polskich portach lotniczych w ruchu krajowym i międzynarodowym w minionych kwartałach w danym roku

Slajd 11

- **Przewozy międzynarodowe** – wykres porównuje dynamikę przewozów międzynarodowych zrealizowanych w Polsce i portach zrzeszonych w ACI w minionych kwartałach danego roku
- **Przewozy krajowe** – wykres porównuje dynamikę przewozów krajowych zrealizowanych w Polsce i portach zrzeszonych w ACI w minionych kwartałach danego roku

Slajd 12

- **Liczba pasażerów (mln) – kwartał** – wykres przedstawia liczbę przewiezionych pasażerów w ruchu regularnym w danym kwartale z uwzględnieniem poprzednich 2 lat
- **Liczba pasażerów (mln) – narastająco** – wykres przedstawia liczbę przewiezionych pasażerów w ruchu regularnym w minionych kwartałach z uwzględnieniem analogicznych okresów z poprzednich 2 lat
- **Dynamika ruchu – kwartał** – wykres przedstawia zmiany zachodzące w danym kwartale w ruchu regularnym w porównaniu z rokiem poprzednim, a także z wynikiem sprzed 2 lat
- **Dynamika ruchu – narastająco** – wykres przedstawia zmiany zachodzące w minionych kwartałach w ruchu regularnym w porównaniu do analogicznego okresu z poprzedniego roku, a także sprzed 2 lat

Slajd 13

- **Liczba pasażerów (mln) – kwartał** – wykres przedstawia liczbę przewiezionych pasażerów w ruchu czarterowym w danym kwartale z uwzględnieniem poprzednich 2 lat
- **Liczba pasażerów (mln) – narastająco** – wykres przedstawia liczbę przewiezionych pasażerów w ruchu czarterowym w minionych kwartałach z uwzględnieniem analogicznych okresów z poprzednich 2 lat
- **Dynamika ruchu – kwartał** – wykres przedstawia zmiany zachodzące w danym kwartale w ruchu czarterowym w porównaniu z rokiem poprzednim, a także z wynikiem sprzed 2 lat
- **Dynamika ruchu – narastająco** – wykres przedstawia zmiany zachodzące w minionych kwartałach w ruchu czarterowym w porównaniu do analogicznego okresu z poprzedniego roku, a także sprzed 2 lat

OPISY WYKRESÓW – CD.

Slajd 14

- **RPKM – narastająco** – wykres przedstawia wartości RPKM w minionych kwartałach bieżącego i poprzedniego roku
- **ASKM – narastająco** – wykres przedstawia wartości ASKM w minionych kwartałach bieżącego i poprzedniego roku
- **LF** – wykres przedstawia wartości LF w minionych kwartałach bieżącego i poprzedniego roku
- **RPKM – narastająco** – wykres przedstawia porównanie dynamiki wskaźnika RPKM w Polsce, Europie i na Świecie według danych ULC i IATA w minionych kwartałach danego roku
- **ASKM – narastająco** – wykres przedstawia porównanie dynamiki wskaźnika ASKM w Polsce, Europie i na Świecie według danych ULC i IATA w minionych kwartałach danego roku
- **LF – narastająco** – wykres przedstawia porównanie zmian punktów procentowych wskaźnika LF w Polsce, Europie i na Świecie według danych ULC i IATA w minionych kwartałach danego roku

Slajd 15

- **RPKM – kwartał** – wykres przedstawia wartości RPKM w danym kwartale bieżącego i poprzedniego roku
- **ASKM – kwartał** – wykres przedstawia wartości ASKM w danym kwartale bieżącego i poprzedniego roku
- **LF – kwartał** – wykres przedstawia wartości LF w danym kwartale bieżącego i poprzedniego roku

Slajd 16

- **Udział w rynku wg wielkości przewozów** – wykres przedstawia udział w rynku przewoźników realizujących największe przewozy w Polsce w minionych kwartałach danego roku
- **Udział w rynku wg modelu biznesowego** – wykres przedstawia udział przewozów w podziale na modele biznesowe tj. na przewoźników sieciowych, niskokosztowych i czarterowych w minionych kwartałach poszczególnych lat

Slajd 17

- **Porównanie dynamiki ruchu** – wykres przedstawia porównanie dynamiki ruchu przewoźników LCC w minionych kwartałach danego roku w Polsce i Europie wg danych ULC i danych Ryanair DAC, easyJet oraz Norwegian, którzy odpowiadają za blisko 80% europejskich przewozów LCC. ULC zdecydował się wykorzystać dane tych przewoźników ze względu na fakt, że podmioty te na bieżąco aktualizują dane o przewozach miesięcznych
- **Porównanie zmian punktów procentowych LF** – wykres przedstawia porównanie zmian punktów procentowych LF przewoźników LCC i sieciowych w minionych kwartałach danego roku na podstawie danych ULC

SŁOWNICZEK

- **LF (Load Factor)** – współczynnik wykorzystania miejsc w samolocie, liczony jako iloraz RPKm i ASKm
- **SF (Seat Factor)** – współczynnik wypełnienia miejsc, liczony jako iloraz liczby pasażerów i miejsc pasażerskich oferowanych na rynku
- **RPKm (Revenue Passenger Kilometers)** – praca przewozowa
- **ASKm (Available Seat Kilometers)** – oferowanie